

**CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ
PENTRU STUDII UNIVERSITARE**

Redacția: 10

Data: 10.04.2024

Pag. 1/16

FACULTATEA MEDICINĂ

PROGRAMUL DE STUDII 0912.1 MEDICINĂ

**DEPARTAMENTUL MEDICINĂ INTERNĂ
DISCIPLINA DE GASTROENTEROLOGIE**

APROBAT

la ședința Comisiei de Asigurare a Calității și
Evaluării Curriculare în Medicină

Proces verbal nr. 7 din 17.06.24

Președinte: dr.hab.șt.med., conf.univ.

Pădure Andrei

APROBAT

la ședința Consiliului Facultății de
Medicină

Proces verbal nr. 10 din 18.06.24

Decanul Facultății, dr.hab.șt.med.,
conf.univ.

Gheorghe Plăcintă

APROBAT

la ședința Disciplinei de gastroenterologie

Proces verbal nr. 9 din 17.05.2024

Șef Disciplină, dr. hab. șt. med., prof. univ.

Eugen Tcaciuc

CURRICULUM

DISCIPLINA MEDICINĂ INTERNĂ. GASTROENTEROLOGIE

Studii integrate

Tipul cursului: **Disciplină obligatorie**

Curriculum elaborat de colectivul de autori:

Eugen Tcaciuc, dr. hab. șt. med., prof. univ.

Elina Berliba, dr. șt. med., conf. univ.

Angela Peltec, dr. hab. șt. med., conf. univ.

Chişinău, 2024

	CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE	Redacția:	10
		Data:	10.04.2024
		Pag. 2/16	

I. PRELIMINARII

- Disciplina **Medicina internă. Gastroenterologia** este o disciplină medicală clinică integrativă, interdisciplinară, corectivă, studiarea căreia la etapa universitară va permite crearea abilităților necesare pentru a sugera și susține un diagnostic corect pe baza anamnezei, examenului clinic și paraclinic, însușirea noțiunilor necesare pentru diagnostic diferențial și crearea deprinderilor necesare pentru a soluționa situațiile de urgență, însușirea elementelor de profilaxie și tratament a maladiilor gastroenterologice și hepatice.
- **Misiunea curriculumului (scopul) în formarea profesională**
- Consolidarea cunoștințelor fundamentale ce țin de patologiile gastroenterologice și hepatice și implementarea lor în practică; cunoașterea evoluției, diagnosticului, tratamentului oportun și profilaxiei bolilor gastrointestinale și hepatobiliare, dezvoltarea raționamentului clinic și sintezei medicale - elemente definitorii în pregătirea oricărui medic.
- **Limba/limbile de predare a disciplinei:** română, rusă, engleză, franceză;
- **Beneficiari:** studenții anului V, facultatea Medicină.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei		S.10.0.086	
Denumirea disciplinei		Medicina internă. Gastroenterologia	
Responsabili de disciplină		Eugen Tcaciuc, dr. hab. șt. med., prof. univ.	
Anul	5	Semestrul/Semestrele	9-10
Numărul de ore total, inclusiv:			150
Curs	30	Lucrări practice	30
Seminare	30	Studiu individual	60
Forma de evaluare	E	Numărul de credite	5

III. OBIECTIVELE DE FORMARE ÎN CADRUL DISCIPLINEI

**CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ
PENTRU STUDII UNIVERSITARE**

Redacția: 10

Data: 10.04.2024

Pag. 3/16

La finele studierii disciplinei studentul va fi capabil:

- ***la nivel de cunoaștere și înțelegere:***
- să recunoască afecțiunile gastroenterologice la pacienți;
- să cunoască particularitățile debutului și evoluției diverselor afecțiuni ale sistemului digestiv;
- să înțeleagă metodologia și particularitățile examinării pacienților cu diverse afecțiuni digestive;
- indicațiile și modul de transfer al pacienților în servicii specializate;
- să cunoască frecvența, etiologia și patogenia bolilor gastroenterologice, cât și a celor hepatice;
- să cunoască metodele contemporane de investigație (urgente și programate) a patologiei digestive;
- să cunoască metodele contemporane de tratament ale bolilor gastrointestinale și hepatice;
- să cunoască metodele de profilaxie a patologiilor cronice și acute ale organelor digestive.

- ***la nivel de aplicare:***
- aplicarea cunoștințelor teoretice în practica activității profesionale și sociale;
- colectarea și estimarea corectă a acuzelor și datelor de anamneză;
- examinarea corectă a pacienților cu diferite afecțiuni digestive;
- stabilirea diagnosticului preventiv;
- aplicarea metodele de investigație necesare pentru confirmarea diagnosticului;
- aprecierea rezultatelor investigațiilor paraclinice și instrumentale;
- aprecierea gravității stării generale a pacientului;
- stabilirea diagnosticului final;
- selectarea și prescrierea tratamentului corect conform diagnosticului stabilit;
- acordarea ajutorului urgent în stările critice;
- îndeplinirea și redactarea documentelor medicale;
- elaborarea proiectelor de cercetare științifică în domeniul gastroenterologiei.

- ***la nivel de integrare:***
- aprecierea importanței patologiei gastrointestinale în contextul medicinei generale și integrării cu disciplinele conexe medicale;
- aprecierea evoluției proceselor fiziologice, etiologia și fiziopatologia proceselor patologice ale adultului;
- dezvoltarea în continuare a raționamentului clinic, având la bază principiile de diagnostic, diagnostic diferențial al diverselor forme nozologiceși tratament strict individualizat;
- abordarea creativă a problemelor gastroenterologice;
- deducerea interrelației între gastroenterologieși alte discipline medicale (medicină internă, fiziologie, oncologie, endocrinologie etc.);
- aptitudinea de a evalua și autoevalua obiectiv cunoștințele în domeniu;
- consolidarea cunoștințelorși acumularea experienței de diagnostic, diagnostic diferențialși tratament în gastroenterologie;
- aptitudinea de a însuși noile realizări în disciplina gastroenterologie.
- să aprecieze importanța Bolilor digestive în contextul Medicinii.

**CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ
PENTRU STUDII UNIVERSITARE**

Redacția: 10

Data: 10.04.2024

Pag. 4/16

IV. CONDIȚIONĂRI ȘI EXIGENȚE PREALABILE

Pentru însușirea bună a disciplinei de **Medicina internă. Gastroenterologie** sunt necesare cunoștințe profunde în domeniul disciplinelor studiate la anii precedenți (semiologie medicală, medicină internă, anatomie patologică și histologie, fiziologie normală și patologică, chirurgie, oncologie, radiologie și imagistică medicală, endocrinologie etc.).

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Cursuri (prelegeri), lucrări practice/ seminare și lucru individual

Nr. d/o	TEMA	Numărul de ore		
		Prelegeri	Lucrări practice	Lucru individual
1.	Boala de reflux gastroesofagian. Definiția, clasificarea, etiologia, patogenia, tabloul clinic, diagnosticul pozitiv și diferențial, complicațiile, tratamentul, profilaxia, prognosticul. Esofagul Barret. Dereglări de motilitate (Spasm esofagian. Acalasia cardiei). Diagnosticul diferențial.	2	4	4
2.	Gastritele acute și cronice. Definiția, clasificarea, etiologia, patogenia, tabloul clinic, diagnosticul pozitiv și diferențial, complicații, tratamentul, profilaxia, prognosticul.	2	4	4
3.	Boala ulcerului peptic. Definiția, etiologie, clasificarea, factorii de agresiune, de apărare, tabloul clinic, diagnostic pozitiv, diagnostic diferențial. Complicațiile. Tratamentul medicamentos și nemedicamentos. Profilaxia. Prognosticul.	2	4	4
4.	Pancreatita cronică. Definiția, clasificarea, etiologia, patogenia, tabloul clinic, diagnosticul pozitiv și diferențial, complicațiile, tratamentul, profilaxia, prognosticul.	2	4	4
5.	Patologia intestinului subțire. Sindromul de malabsorbție. Definiția, clasificarea, etiologia, tabloul clinic, diagnostic pozitiv. Diareea, definiția, clasificarea, etiologia, patogenia, clinica, diagnostic pozitiv și diferențial, tratamentul, profilaxia. Enteropatia glutenică. Definiția, clasificarea, etiologia, patogenia, clinica, diagnosticul, tratamentul, profilaxia, prognosticul.	2	4	4
6.	Bolile inflamatorii intestinale: boala Crohn și colita ulceroasă. Definiția, clasificarea, etiologia, patogenia, tabloul clinic, diagnosticul pozitiv și diferențial, complicații, tratamentul, profilaxia, prognosticul. Colita pseudomembranoasă.	2	4	4
7.	Afecțiunile funcționale ale sistemului digestiv. Tulburări funcționale ale esofagului, stomacului, sistemului biliar și intestinului. Definiția, clasificarea, etiologia, patogenia, clinica, semne de alarmă, criterii de diagnostic, diagnosticul diferențial, tratamentul, profilaxia, prognosticul. Tulburări funcționale ale vezicii biliare și sfincterului Oddi, definiția, clasificarea, etiologia, patogenia, manifestările clinice, diagnosticul pozitiv și diagnosticul diferențial, tratamentul. CUSIM (pacienți standardizați cu scenariile clinice simulate).	2	4 CUSIM	4

**CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ
PENTRU STUDII UNIVERSITARE**

Redacția: 10

Data: 10.04.2024

Pag. 5/16

Nr. d/o	TEMA	Numărul de ore		
		Prelegeri	Lucrări practice	Lucru individual
8.	Hepatitele cronice virale B, D. Definiția, clasificarea, etiologia, patogenia, tabloul clinic, diagnosticul pozitiv și diferențial, complicații, profilaxia, prognosticul. Tratamentul hepatitelor cronice virale B și D.	2	4	4
9.	Hepatita cronică virală C. Definiția, etiologia, patogenia, diagnosticul, tabloul clinic, diagnosticul pozitiv și diferențial, complicații, profilaxia, prognosticul. Tratamentul hepatitei cronice virale C.	2	4	4
10.	Ciroza hepatică. Definiția, clasificarea, etiologia, patogenia, tabloul clinic, diagnosticul pozitiv și diferențial, scorurile prognostice, complicații, profilaxia. Hipertensiunea portală și complicațiile ei în ciroza hepatică – patogenia, tabloul clinic, diagnosticul, profilaxia, tratamentul.	2	4	4
11.	Ciroza hepatică. Complicațiile cirozei hepatice – ascita, hidrotoraxul, peritonita bacteriană spontană, insuficiența renală în ciroza hepatică, encefalopatia hepatică - patogenia, tabloul clinic, diagnosticul și tratamentul.	2	4	4
12.	Boala hepatică indusă de consumul de alcool. Definiția, clasificarea, etiologia, patogenia, tabloul clinic, diagnosticul pozitiv și diferențial, complicații, tratamentul, profilaxia, prognosticul. Hepatita alcoolică acută, patogenia, tabloul clinic, diagnosticul, tratamentul, prognosticul.	2	4	4
13.	Boala ficatului steatozic metabolic asociată. Definiția, clasificarea, etiologia, patogenia, clinica, diagnosticul pozitiv și diferențial, tratamentul, profilaxia, prognosticul.	2	4	4
14.	Colangita biliară primitivă, colangita sclerozantă primitivă, colangita asociată cu IgG4. Definiția, clasificarea, etiologia, patogenia, manifestările clinice, diagnosticul pozitiv și diagnosticul diferențial, tratamentul, profilaxia, prognosticul. Hepatita autoimună. Definiția, clasificarea, etiologia, patogenia, clasificarea, clinica, diagnosticul, complicații, tratamentul, prognosticul. CUSIM (pacienți standardizați cu scenariile clinice simulate)	2	4 (CUSIM - 2)	4
15.	Bolile hepatice ereditare (hemocromatoza, boala Wilson și deficitul de alfa1 antitripsină). Definiția, etiologia, patogenia, tabloul clinic, diagnosticul, complicații, tratamentul, profilaxia, prognosticul. CUSIM (pacienți standardizați cu scenariile clinice simulate)	2	4 CUSIM	4
		30	60 (10 CUSIM)	60
Total			150	

VI. MANOPERE PRACTICE ACHIZIȚIONATE LA FINELE DISCIPLINEI

**CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ
PENTRU STUDII UNIVERSITARE**

Redacția: 10

Data: 10.04.2024

Pag. 6/16

Manoperele practice esențiale obligatorii sunt:

- Examenul obiectiv general și local în patologia organelor digestive
- Inspecția generală a pacientului cu patologia organelor digestive cu identificarea semnelor și simptomelor clinice conform patologiei respective
- Palparea abdomenului (superficială și profundă glisantă după Obrazțov-Strajesco)
- Percuția ficatului. Aprecierea dimensiunilor ficatului după Curlov
- Palparea ficatului cu aprecierea dimensiunilor, consistenței, suprafeței, marginii ficatului
- Percuția și palparea splinei
- Punctele și zonele dureroase, depistate în pancreatita cronică
- Punctele și zonele dureroase, depistate în patologii sistemului biliar
- Paracenteza abdominală diagnostică și terapeutică cu interpretarea rezultatului lichidului ascitic
- Tușeu rectal
- Particularitățile ajutorului de urgență în hemoragia digestive superioară (varicele esofagiene, ulcer peptic, etc.)
- Calcularea și interpretarea testelor APRI, FIB-4 pentru evaluarea non-invazivă a fibrozei hepatice
- Calcularea și interpretarea scorurilor Child-Pugh, MELD-Na pentru evaluarea prognostică a cirozei hepatice
- Calcularea și interpretarea scorului Maddrey pentru evaluarea prognostică a hepatitei alcoolice
- Efectuarea și interpretarea testului de unire a cifrelor pentru evaluarea encefalopatiei hepatice
- Evaluarea clinică a stării de nutriție la pacienții cu sindromul de malabsorbție, pancreatită cronică, BFGMA, sarcopenia din ciroza hepatică (măsurări antropometrice - masa corporală, înălțimea, IMC, circumferința taliei, coapsei, pliulcutanatpe triceps)
- Utilizarea scorului AUDIT-C pentru evaluarea consumului problematic de alcool (boala hepatică alcool-indusă, pancreatita cronică)
- Calcularea și interpretarea scorurilor Truelove/Witts pentru aprecierea gradului de activitate în colita ulcerativă
- Calcularea și evaluarea Indecelui activității în boala Crohn după W. Best
- Interpretarea caracteristicilor scaunului utilizând scala Bristol
- Determinarea și interpretarea modificărilor hemogramei, urinei, indicilor imunobiochimici, echilibrului acidobazic, coagulogramei.
- Interpretarea rezultatelor examenului de laborator (specifice patologiei digestive) sînge biochimic, urină, materii fecale, conținutul gastric și duodenal.
- Interpretarea rezultatelor examinării funcționale ale esofagului, stomacului, ficatului, colecistului, căilor biliare, pancreasului, intestinului subțireși gros.
- Interpretarea rezultatelor pH metriei esofagului
- Interpretarea rezultatelor examenului radiologic al tractului esofago-gastrointestinal, și sistemului hepato-biliar.
- Interpretarea rezultatelor examenului histopatologic (esofag, stomac, ficat, intestin).
- Interpretarea rezultatelor endoscopiei superioare, colonoscopiei, rectomanoscopiei, colangiopancreatografiei retrograde endoscopice, laparoscopiei.
- Interpretarea rezultatelor examenului ecografic al organelor cavității abdominale.
- Alcătuirea planului investigațiilor paraclinice pentru un pacient cu patologie digestive
- Realizarea sintezei diagnostice în patologia digestivă

	CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE	Redacția:	10
		Data:	10.04.2024
		Pag. 7/16	

- Formularea diagnosticului prezumtiv și clinic
- Completarea fișei medicale a pacientului cu patologie gastroenterologică
- Elaborarea planului de tratament cu indicarea și prescrierea corectă a medicației în patologiile gastroenterologice
- Completarea documentației medicale conform legislației în vigoare

VII. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI UNITĂȚI DE CONȚINUT

Pentru fiecare temă prevăzută de programă se va urmări scopul ca studentul:

- **să definească** nozologia pusă în discuție la fiecare temă;
- **să cunoască:**
 - detalierea nozologiei, care cuprinde fiziopatologia, semiologia, metodele moderne de investigații, semnificația sindroamelor pentru diagnosticul nozologic;
 - sindroamele prin care se manifestă maladia în cauză;
 - incidența, aspectele moderne de etiologie și patogenie ale bolilor discutate la fiecare temă;
 - diagnosticul clinic și paraclinic (de laborator și instrumental) al fiecărei entități nosologice cu argumentarea lui;
- **sa demonstreze** abilitatea:
 - de a efectua diagnosticul clinic și paraclinic (de laborator și instrumental) al fiecărei entități nosologice cu argumentarea lui;
 - de a efectua diagnosticul diferențial și argumentarea lui;
 - de a întocmi diagnosticul clinic desfășurat (boala de bază, complicațiile și comorbiditățile);
 - de a întocmi planul de examinare paraclinică cu argumentarea lui;
 - de a întocmi planul de tratament personalizat (a bolii de bază și a comorbidităților) cu argumentarea lui;
- **să aplice:**
 - cunoștințele și deprinderile practice acumulate;
 - algoritmul de diagnostic, diagnostic diferențial și de tratament în bolile digestive studiate și în eventualele stări de urgență;
 - cunoștințele ce țin de întocmirea documentației medicale (fișa de observație, epicriza de etapă, de transfer și de externare; extras din fișa de observație; fișa statistică).
- **să integreze** cunoștințele în domeniile disciplinelor fundamentale, preclinice și ale celor clinice.

Obiective	Unități de conținut
Tema 1. Boala de reflux gastroesofagian. Dereglări de motilitate	

**CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ
PENTRU STUDII UNIVERSITARE**

Redacția: 10

Data: 10.04.2024

Pag. 8/16

Obiective	Unități de conținut
<ul style="list-style-type: none">• să definească conceptele fundamentale ale bolii de reflux gastroesofagian, esofagului Barret, acalaziei cardiei;• să cunoască metodele de cercetare în patologia esofagului și bolile funcționale• sa demonstreze abilități de analiză și sistematizare a cunoștințelor în patologia esofagului;• să aplice criteriile de diferențiere a diferitor patologii ale esofagului (boala de reflux, acalazia cardiei, esofagul Barret) și dereglărilor funcționale;• să integreze în practica medicală metodele de diagnostic, tratament și profilaxie în patologia esofagului și dereglărilor de motilitate.	<ol style="list-style-type: none">1. Boala de reflux gastroesofagian. Definiția, clasificarea, etiologia, patogenia, tabloul clinic, diagnosticul pozitiv și diferențial, complicațiile, tratamentul, profilaxia, prognosticul.2. Esofagul Barret. Definiția, clasificarea, etiologia, patogenia, tabloul clinic, diagnosticul pozitiv și diferențial,3. Diagnosticul diferențial al esofagitei, complicațiile, tratamentul, profilaxia, prognosticul.4. Dereglări de motilitate (Spasm esofagian. Acalazia cardiei). Definiția, clasificarea, etiologia, patogenia, tabloul clinic, diagnosticul pozitiv și diferențial, complicațiile, tratamentul, profilaxia, prognosticul.
Tema 2. Gastritele acute și cronice. Boala ulcerului peptic.	
<ul style="list-style-type: none">• să cunoască anatomia și fiziologia stomacului• să definească noțiunea de gastrită și boală ulceroasă;• să cunoască clasificările internaționale de bază în gastritele acute și cronice;• să cunoască metodele diagnostice de laborator și instrumentale în stabilirea ulcerului gastric și duodenal și al gastritelor acute și cronice;• să stabilească criterii de diferențiere între ulcerul gastric și duodenal;• sa demonstreze abilități de analiză a cauzelor de apariție a ulcerului gastric și duodenal.• să aplice cunoștințele dobândite pentru analiza studiilor de caz;• să integreze cunoștințele din practica medicală pentru metodele de diagnostic, tratament și profilaxie în patologia gastrică.	<ol style="list-style-type: none">1. Gastritele acute și cronice. Definiția, Clasificarea, etiologia, patogenia,2. Gastritele acute și cronice - tabloul clinic, diagnosticul pozitiv și diferențial, complicații.3. Gastritele acute și cronice. tratamentul, profilaxia, Prognosticul.4. Boala ulceroasă. Definiția, etiologie, factorii de agresiune, de apărare,5. Boala ulceroasă. tabloul clinic, diagnostic pozitiv, diagnostic diferențial.6. Boala ulceroasă. Complicațiile. Tratamentul medicamentos și nemedicamentos. Profilaxia. Prognosticul.
Tema 3. Pancreatitele cronice. Afecțiunile funcționale ale sistemului digestiv.	
<ul style="list-style-type: none">• să definească noțiunea pancreatită cronică;• să cunoască clasificarea, etiologia, patogenia și tabloul clinic;	<ol style="list-style-type: none">1. Pancreatitele cronice. Definiția, clasificarea, etiologia, patogenia, tabloul clinic,2. Pancreatitele cronice. Diagnosticul pozitiv și diferențial, complicațiile, tratamentul, profilaxia, prognosticul.

**CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ
PENTRU STUDII UNIVERSITARE**

Redacția: 10

Data: 10.04.2024

Pag. 9/16

Obiective	Unități de conținut
<ul style="list-style-type: none">• să cunoască și să motiveze metodele diagnostice clinice, de laborator și instrumentale;• să comenteze complicațiile posibile ale pancreatitei cronice;• să aplice criteriile de diferențiere a diferitor patologii ale pancreasului;• să dezvolte opinii proprii referitor la importanța pancreasului în fiziologia normală și patologică a organismului, cât și interacțiunile lor cu alte sisteme și organe;• să definească noțiunea de boală funcțională,• să cunoască clasificarea tulburărilor funcționale digestive, criteriile de diagnostic și diagnosticul diferențial cu patologii organice.• Să aplice metodele moderne de tratament în diferite afecțiuni digestive funcționale	<ol style="list-style-type: none">3. Dereglări funcționale ale esofagului. Definiția, clasificarea, etiologia, patogenia, tabloul clinic, diagnosticul pozitiv și diferențial, complicațiile, tratamentul, profilaxia, prognosticul.4. Dispepsia funcțională, Definiția, clasificarea, etiologia, patogenia, clinica, criteriile de diagnostic, diagnosticul diferențial, tratamentul, profilaxia, prognosticul.5. Tulburări funcționale ale vezicii biliare și sfincterului Oddi. Definiția, clasificarea, etiologia, patogenia, clinica, criteriile de diagnostic, diagnosticul pozitiv și diferențial, tratamentul, profilaxia, prognosticul.6. Colon iritabil. Definiția, clasificarea, etiologia, patogenia, clinica, criteriile de diagnostic, semne de alarmă, diagnosticul diferențial, tratamentul, profilaxia,
Tema 4. Patologia intestinului subțire. Bolile inflamatorii intestinale: Boala Crohn și colita ulcerativă.	
<ul style="list-style-type: none">• să definească noțiunea de diaree și malabsorbție;• să cunoască aspectele anatomice și fiziologice ale intestinului subțire și ale intestinului gros;• să cunoască mecanismul etiopatogenetic de apariție a diareei și a constipației;• să cunoască metodele de laborator și instrumentale în patologia intestinului subțire și a intestinului gros;• să demonstreze abilități de analiză și sistematizare a cunoștințelor în patologia intestinului subțire și a intestinului gros;• să aplice criteriile de diferențiere în bolile inflamatorii intestinale;• să integreze în practica medicală metodele de diagnostic, tratament și profilaxie în bolile inflamatorii intestinale.	<ol style="list-style-type: none">1. Diareea. Definiția, clasificarea, etiologia, patogenia, clinica, diagnostic pozitiv și diferențial, tratamentul, profilaxia.2. Malabsorbția. Definiția, clasificarea, etiologia, patogenia, clinica, diagnostic pozitiv și diferențial, tratamentul, profilaxia.3. Enteropatia glutenică. Definiția, clasificarea, etiologia, patogenia, clinica.4. Enteropati glutenică. Diagnosticul, tratamentul, profilaxia, prognosticul.5. BII: Boala Crohn și Colita ulceroasă. Definiția, clasificarea, etiologia, patogenia, clinica.6. BII: Boala Crohn și Colita ulceroasă. Diagnosticul pozitiv și diferențial, complicații, tratamentul, profilaxia, prognosticul.
Tema 5. Hepatitele cronice virale B, C, D. Hepatita autoimună.	

**CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ
PENTRU STUDII UNIVERSITARE**

Redacția: 10

Data: 10.04.2024

Pag. 10/16

Obiective	Unități de conținut
<ul style="list-style-type: none">• să definească noțiunea de hepatită cronică;• să cunoască anatomia și fiziologia ficatului;• să cunoască aspectele etiopatogenetice și terapeutice actuale în hepatitele cronice virale;• să cunoască metodele diagnostice de laborator și instrumentale în depistarea hepatitelor cronice virale B,C,D;• să motiveze apariția complicațiilor în cazul progresiei hepatitei;• să demonstreze abilități de analiză și sistematizare a cunoștințelor în diagnosticul hepatitelor cronice virale;• să aplice criteriile de diferențiere în hepatitele cronice virale;• să integreze în practica medicală metodele de diagnostic, tratament și profilaxie în hepatitele cronice virale, hepatita autoimună.	<ol style="list-style-type: none">1. Hepatitele cronice virale B, D. Definiția, clasificarea, etiologia, patogenia, tabloul clinic.2. Hepatitele cronice virale B, D. Diagnosticul pozitiv și diferențial, complicații, profilaxia, prognosticul.3. Tratamentul hepatitelor cronice virale B, D.4. Hepatita cronică virală C. Definiția, etiologia, patogenia, diagnosticul, tabloul clinic. diagnosticul pozitiv și diferențial, complicații, profilaxia, prognosticul.5. Hepatita cronică virală C. Diagnosticul pozitiv și diferențial, complicațiile, profilaxia, prognosticul.6. Tratamentul hepatitei cronice virale C.7. Hepatita autoimună. Definiția, clasificarea, etiologia, patogenia, clasificare, clinica.8. Hepatita autoimună. diagnosticul, complicații, tratamentul, prognosticul.
Tema 6. Ciroza hepatică. Colangita biliară primitivă, colangita sclerozantă primară.	
<ul style="list-style-type: none">• să definească noțiunea de ciroză hepatică;• să cunoască anatomia și fiziologia ficatului;• să cunoască metodele diagnostice de laborator și instrumentale în stabilirea diagnosticului de ciroză hepatică;• să motiveze apariția complicațiilor severe în caz de ciroză hepatică;• să aplice criteriile de diferențiere în ciroza hepatică și complicațiile sale;• să motiveze direcțiile și etapele tratamentului în ciroza hepatică în dependența de faza ei evolutivă;• să comenteze complicațiile posibile ale colangitelor biliare primare;• să aplice criteriile de diferențiere acolangitelor primitive și autoimune;	<ol style="list-style-type: none">1. Ciroza hepatică. Definiția, clasificarea, etiologia, patogenia, tabloul clinic.2. Ciroza hepatică. Diagnosticul pozitiv și diferențial, scorurile prognostice, complicații, profilaxia.3. Tratamentul cirozei hepatice de diferită etiologie (etiologic, patogenetic).4. Tratamentul complicațiilor cirozei hepatice (hipertensiune portală, ascitei, peritonitei bacteriene spontane, encefalopatiei hepatice, sindromului hepato-renal).5. Colangita biliară primitivă. Definiția, etiologia, patogenia, tabloul clinic.6. Colangita biliară primitivă. diagnosticul, complicațiile, tratamentul, profilaxia, prognosticul.7. Colangita sclerozantă primitivă. Definiția, clasificarea, etiologia, patogenia, clinica.
Tema 7. Boala hepatică indusă de consumul de alcool. Boala ficatului steatozic metabolic asociată. Bolile hepatice ereditare.	

**CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ
PENTRU STUDII UNIVERSITARE**

Redacția: 10

Data: 10.04.2024

Pag. 11/16

Obiective	Unități de conținut
<ul style="list-style-type: none">• să definească noțiunea de boala hepatică indusă de consumul de alcool, ficatul gras non-alcoolic și hepatită autoimună;• să cunoască clasificarea, etiologia, patogenia și tabloul clinic;• să cunoască și să motiveze metodele diagnostice clinice, de laborator și instrumentale;• să cunoască particularitățile și să aplice criteriile de diferențiere;• să integreze în practica medicală metodele de diagnostic, tratament și profilaxie în boala alcoolică a ficatului, ficatului gras metabolic asociată și în bolile hepatice ereditare.	<ol style="list-style-type: none">1. Boala hepatică indusă de consumul de alcool. Definiția, clasificarea, etiologia, patogenia, tabloul clinic. diagnosticul pozitiv și diferențial, complicații, tratamentul, profilaxia, prognosticul.2. Hepatita alcoolică. Diagnosticul pozitiv și diferențial, complicații, tratamentul, profilaxia, prognosticul.3. Boala ficatului gras metabolic asociată. Definiția, clasificarea, etiologia, patogenia, clinica.4. Boala ficatului gras metabolic asociată. Diagnosticul pozitiv și diferențial, tratamentul, profilaxia, prognosticul.5. Bolile hepatice ereditare (hemocromatoza, boala Wilson și deficitul de alfa1 antitripsină). Definiția, etiologia, patogenia, tabloul clinic, diagnosticul, complicații, tratamentul, profilaxia, prognosticul
Tema 8. Foia de observație clinică, proiectul de grupă și lucrul individual al studentului.	
<ul style="list-style-type: none">• să cunoască esența de bază a fișei de observație clinică a pacientului;• să posede atitudini de conversație cu pacientul;• să cunoască elementele clinice, diagnostice de laborator și instrumentale la stabilirea diagnosticului clinic;• să posede elaborarea unei fișe de observație clinică prin scrierea anamnezei, istoricului bolii, antecedentelor personale și eredocolaterale, cât și pentru scrierea și motivarea diagnosticului corect;• să cunoască regulile deontologice și etice în timpul examinării și tratării pacienților.	<ol style="list-style-type: none">1. Fișa de observație clinică - element juridic și medical de diagnostic și tratament al bolnavilor;2. Examenul primar al pacientului-metodă inițială de gândire și motivare a diagnosticului;3. Gândire clinică-element necesar de stabilire a diagnosticului și diferențiere cu alte patologii;4. Etica și deontologia medicală - elemente strict necesare în tratamentul pacienților în scopul prevenirii divulgării secretului medical.5. Lucrul cu bibliografia de specialitate, pregătirea unui proiect de grup.

VIII. COMPETENȚE PROFESIONALE (SPECIFICE) (CP) ȘI TRANSVERSALE (CT) ȘI FINALITĂȚI DE STUDIU

✓ Competențe profesionale (CP)

- CP1. Executarea responsabilă a sarcinilor profesionale cu aplicarea valorilor și normelor eticii profesionale, precum și prevederilor legislației în vigoare

**CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ
PENTRU STUDII UNIVERSITARE**

Redacția: 10

Data: 10.04.2024

Pag. 12/16

- CP2. Cunoașterea adecvată a științelor despre structura organismului, funcțiile fiziologice și comportamentul organismului uman în diverse stări fiziologice și patologice, cât și a relațiilor existente între starea de sănătate, mediul fizic și cel social
 - CP3. Rezolvarea situațiilor clinice prin elaborarea planului de diagnostic, tratament și reabilitare în diverse situații patologice și selectarea procedurilor terapeutice adecvate pentru acestea, inclusiv acordarea asistenței medicale de urgență
 - CP4. Promovarea unui stil de viață sănătos, aplicarea măsurilor de prevenție și auto-îngrijire
 - CP5. Integrarea interdisciplinară a activității medicului în echipă cu utilizarea eficientă a tuturor resurselor
 - CP6. Efectuarea cercetărilor științifice în domeniul sănătății și în alte ramuri ale științei ce
- ✓ **Competențe transversale (CT)**
- CT1. Autonomie și responsabilitate în activitate
- ✓ **Finalități de studiu**
- La finalizarea cursului studentul va fi capabil:**
- Să cunoască particularitățile evolutive (clinice și paraclinice) a bolilor digestive;
 - Să cunoască metodologia diagnosticului diferențial al maladiilor gastrointestinale și hepatice;
 - Să cunoască rolul investigațiilor clinice, de laborator și imagistice în diagnosticul pozitiv și diferențial al bolilor sistemului digestiv;
 - Să fie competent de a prescrie tratament personalizat la pacienții cu boli digestive;
 - Să fie capabil în deducerea interrelațiilor dintre gastroenterologie și alte discipline medicale (medicina internă, chirurgia, oncologia, hematologia etc.) efectuând diagnosticul diferențial și sinteza clinică interdisciplinară;
 - Să fi capabil de a însuși zilnic noile realizări ale gastroenterologiei.

Notă. Finalitățile disciplinei (se deduc din competențele profesionale și valențele formative ale conținutului informațional al disciplinei).

IX. LUCRUL INDIVIDUAL AL STUDENTULUI

Nr.	Produsul preconizat	Strategii de realizare	Criterii de evaluare	Termen de realizare
1.	Lucrul cu sursele informaționale:	Lecturarea prelegerii și materialul din manual la tema respectivă, cu atenție. Citirea întrebărilor din temă, care necesită o reflecție asupra subiectului. De făcut cunoștință cu lista surselor informaționale suplimentare la tema respectivă. De selectat sursa de informație suplimentară la tema respectivă. Citirea textului în întregime, cu atenție și scrierea conținutului esențial. Formularea generalizărilor și concluziilor referitoare la importanța temei/subiectului.	Capacitatea de a extrage esențialul; abilități interpretative; volumul muncii.	Pe parcursul modulului

**CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ
PENTRU STUDII UNIVERSITARE**

Redacția: 10

Data: 10.04.2024

Pag. 13/16

2.	Lucrul cu materiale on-line	Studierea materialelor on-line de pe pagina WEB a disciplinei și de pe alte site-uri cu baze de date și literatură de specialitate.	Prezentarea rezultatelor la lucrările practice și seminarii	Pe parcursul modului
3.	Aplicarea diferitor tehnici de învățare	Documentare suplimentară în bibliotecă, Lucru cu materiale on-line Studiu după manual Documentare pe platformele electronice de specialitate Consultații Alte activități	Volumul de muncă, gradul de pătrundere în esența diferitor subiecte, nivelul de argumentare științifică, calitatea concluziilor, elemente de creativitate, demonstrarea înțelegerii problemei, demonstrarea raționamentului clinic, a abilităților practice, formarea atitudinii personale	Pe parcursul modului
4.	Activitatea de examinare a pacienților în timpul lucrărilor practice și a gărzilor.	Examenul pacienților, aprecierea corectă a datelor obținute în examenul nemijlocit al bolnavului, în examenul de laborator și imagistic; însușirea tacticii de diagnostic, diagnostic diferențial și tratament individual.	Formularea corectă și argumentarea diagnosticului, planului de investigații și de tratament al pacientului concret.	Zilnic, pe parcursul modului
5.	Pregătirea și susținerea prezentărilor /referatelor.	Selectarea temei prezentărilor /referatelor și termenilor realizării. Recenzii colegi. Recenzii profesori.	Volumul de muncă, gradul de pătrundere în esența temei prezentării /referatului, nivelul de argumentare, calitatea concluziilor, elemente de creativitate, formarea atitudinii personale, prezentarea grafică, modalitatea de prezentare.	Pe parcursul modului
6.	Pregătirea și susținerea unui proiect de grup – caz clinic	Examenul clinic și paraclinic al unui pacient, planul individual de investigații și tratament, stabilirea și argumentarea diagnosticului prezumptiv și clinic final, indicarea tratamentului individualizat. Stabilirea componentelor proiectului / prezentării PowerPoint și susținerea finală a proiectului	Volumul de muncă; Capacitatea de analiză, sinteza, generalizarea datelor obținute prin investigații proprii. Capacitatea de a extrage esențialul; Abilitatea formării concluziilor; formarea atitudinii personale. Modalitatea de prezentare.	Pe parcursul modului

X. SUGESTII METODOLOGICE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

• Metode de predare și învățare utilizate

Disciplina *Medicina internă. Gastroenterologie* este predată în manieră clasică: cu prelegeri și lucrări practice. La prelegeri va fi citit cursul teoretic. Lucrările practice constau din:

**CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ
PENTRU STUDII UNIVERSITARE**

Redacția: 10

Data: 10.04.2024

Pag. 14/16

Tratarea bolnavilor. Studentul tratează zilnic 4-5 bolnavi sub controlul lectorului sau a unui ordinatori cu experiență. Completează fișele de observație, extrasele din fișele de observație, certificatele medicale și alte documente medicale. Prezintă pacienții la vizitele șefului de secție, conferențiarului, profesorului. Participă la examenele paraclinice (radiografie, endoscopie etc.) și consultațiile specialiștilor. La CUSIM studenții vor lucra cu pacienții standardizați conform scenariilor clinice ce corespund fiecărei teme.

Zilnicele și alte note din foaia de observație urmează să fie controlate și semnate de lector sau ordinatorul clinicii.

Lectorul face vizita bolnavilor împreună cu fiecare student controlând măiestria studentului de a culege anamneza, de a examina fizic pacientul, de a completa fișa de observație clinică, de a formula diagnosticul, de a indica tratamentul etc. O atenție deosebită se va acorda gândirii clinice, diagnosticului diferențial, tratamentului (elecțiunea medicamentului, dozele, receptura, evitarea polipragmaziei etc.).

Studentul studiază particularitățile evoluției bolii la bolnavii tratați și eficacitatea tratamentului. În cazuri letale asistă la autopsie, participă la conferințele clinico-anatomice.

Seminarele. La seminare se discută și se analizează capitolele cele mai importante ale gastroenterologiei, precum sunt etiologia bolilor, fiziopatologia, tabloul clinic, diagnosticul și diagnosticul diferențial, tratamentul, profilaxia, expertiza capacității de muncă.

Lecția decurge în formă de discuție, pe parcursul căreia lectorul apreciază cunoștințele studenților, le explică materialul neclar.

La finele fiecărui capitol discutat lectorul face o generalizare.

Analizarea cazurilor clinice. Pentru analiză vor fi selectați bolnavi cu boli, diagnosticul cărora este complicat, sau pacienți cu patologie rar întâlnită, ce prezintă interes teoretic și practic.

Vor fi analizate particularitățile evoluției bolii și cauzele evoluției atipice a maladiei. Se va argumenta diagnosticul și se va face diagnosticul diferențial. Se va indica tratamentul cu argumentarea fiecărei indicații. Se va discuta profilaxia bolii și expertiza capacității de muncă.

Gărzile în clinică. Pe parcursul studiului disciplinei **Medicină internă. Gastroenterologie** fiecare student face 2 gărzi în clinică, în timpul cărora, împreună cu medicul de gardă, face vizita de seară a bolnavilor, la necesitate corijează tratamentul, acordă ajutor medical de urgență, își perfecționează cunoștințele în domeniul diagnosticului și diagnosticului diferențial, își perfectează deprinderile practice etc.

La conferința matinală (a doua zi) raportează despre bolnavii spitalizați în ajun, schimbarea stării pacienților gravi și a celor aflați sub supraveghere, acordarea asistenței medicale de urgență, lucrului personalului de gardă.

Conferințele clinice. Studenții participă activ la conferințele organizate conform planului clinicii cu rapoarte referative despre actualități în medicina internă, material ilustrativ, cu prezentarea bolnavilor cu patologii complicate în plan de diagnostic și diagnostic diferențial, cazuri întâlnite rar ce prezintă interes.

Activitatea didactică și de cercetare constă în pregătirea de către studenți a materialelor referative din diverse domenii ale gastroenterologiei și hepatologiei, a materialelor ilustrative, a rapoartelor de sinteză, participarea cu comunicări la conferințe clinice, științifico-practice etc.

• **Strategii/tehnologii didactice aplicate (specifice disciplinei):**

„Interviul de grup”; „Studiul de caz”; „Masa rotunda”, ”Lucrul în perechi”, ”Proiect clinic”.

Lucrări practice la patul bolnavului. Pacient standardizat cu scenariu simulat la CUSIM.

• **Metode de evaluare** (inclusiv cu indicarea modalității de calcul a notei finale)

Curentă: control frontal sau/și individual prin:

- interogatoriu;

	CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE	Redacția:	10
		Data:	10.04.2024
		Pag. 15/16	

- analiza studiilor de caz clinic;
- rezolvarea problemelor/cazurilor clinice;
- aplicarea testelor docimologice;
- lucrări de control.

La disciplina *Medicina internă. Gastroenterologie* cunoștințele studenților vor fi evaluate zilnic, iar la finele fiecărei lecții practice va fi anunțată nota.

Finală: examen de promovare.

Examenul de promovarea la disciplina *Medicina internă. Gastroenterologie* constă din 4 etape:

- Nota anuală,
- Deprinderi practice,
- Test control,
- Interviu oral,
- cu coeficient 0,3; 0,2; 0,2; 0,3 corespunzător.

Modalitatea de rotunjire a notelor la etapele de evaluare

Grila notelor intermediare (media anuală, notele de la etapele examenului)	Sistemul de notare național	Echivalent ECTS
1,00-3,00	2	F
3,01-4,99	4	FX
5,00	5	E
5,01-5,50	5,5	
5,51-6,0	6	
6,01-6,50	6,5	D
6,51-7,00	7	
7,01-7,50	7,5	C
7,51-8,00	8	
8,01-8,50	8,5	B
8,51-9,00	9	
9,01-9,50	9,5	A
9,51-10,0	10	

Nota medie anuală și notele tuturor etapelor de examinare finală (asistate la calculator, testare, răspuns oral) - toate vor fi exprimate în numere conform scalei de notare (conform tabelului), iar nota finală obținută va fi exprimată în număr cu două zecimale, care va fi trecută în carnetul de note.

Neprezentarea la examen fără motive întemeiate se înregistrează ca "absent" și se echivalează cu calificativul 0 (zero). Studentul are dreptul la 2 susțineri repetate ale examenului nepromovat.

XI. BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ:

	CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE	Redacția:	10
		Data:	10.04.2024
		Pag. 16/16	

A. Obligatorie:

1. Anca TRIFAN, Cristian GHEORGHE, Dan DUMITRAȘCU, Mircea DICULESCU, et all. **Gastroenterologie și hepatologie clinică**. Editura Medicală, București – 2018. 1068 pag.
2. Harrison's manual of medicine / editors: J. Larry Jameson, Anthony S. Fauci, Dennis L. Kasper [et al.]. - 20th ed.. - New York : McGraw-Hill, 2020.
3. Гастроэнтерология. Национальное руководство-*/: краткое издание под ред. В. Т. Ивашкина, Т. Л. Лапиной. – М.,2014
4. Cursul de lecții

B. Suplimentară

1. Tanțău, Marcel. **Medicină internă. Gastroenterologie. Hepatologie**: Manual pentru studenți / Marcel Tanțău, Zeno Spârchez, AndradaSeicean ; Universitatea de MedicinășiFarmacie "IuliuHațieganu". - Cluj-Napoca :Editura Medicală Universitară "IuliuHațieganu", 2016. - 712 p.
2. Babiuc, Constantin. Medicina interna. Vol. 2, Gastroenterologie, hepatologie, reumatologie; / C. Babiuc, V.-T. Dumbrava ; colab. : L. Groppa, M. Mazur, V. Balan, ...; Ministerul Sanatatii al Republicii Moldova ; Universitatea de Stat de Medicina si Farmacie "Nicolae Testemi. - Ed. 2. - Chisinau : Medicina, 2008. - 748 p.
3. Harrison Gastroenterologie și hepatologie / editori: Dan L. Longo, Anthony S. Fauci ;traducere din limba engleză de AncaMatei. - Ed. a 2-a. - București : ALL, 2017. - xv, 767 p. ; il.. - După "Harrison's principles of internal medicine", ed. a 18-a.
4. Harrison Principiile medicinei interne. Vol. 2 / editori: Dennis L. Kasper, Anthony S. Fauci, Stephen L. Hauser [et al.] ; traducere din lb. engleză de Silvia Matilda Aștefanei [et al.]. - Ed. a 19-a. - București : ALL, 2022
5. Гастроэнтерология с иллюстрациями Неттера. Ч. 1 / Мартин Х. Флок, К. С. Питчумони, Нил Р. Флок [и др.] ; иллюстрации Фрэнка Генри Неттера, при участии К. А. Мачадо, Д. А. Крэйга, К. Картера [и др.] ; перевод с английского: М. П. Дружинин. - Москва : Издательство Панфилова, 2021. - xii, 338 с.
6. Гастроэнтерология с иллюстрациями Неттера. Ч. 2 / Мартин Х. Флок, К. С. Питчумони, Нил Р. Флок [и др.] ; иллюстрации Фрэнка Генри Неттера, при участии К. А. Мачадо, Д. А. Крэйга, К. Картера [и др.] ; перевод с английского: М. П. Дружинин. - Москва : Издательство Панфилова, 2021. - xii, 339-772 с
7. Actualități în medicina internă : 2017 / sub redacția: Leonida Gherasim, AlexandruOproiu. - București :EdituraMedicală, 2017. - 744 p.
8. Protocoalele Clinice Naționale